

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, s' donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 29 DECEMBER.

LIBERALE VRIJHEID IN ZWITSERLAND.

Op 4 december, onder eene hevige koude, werd een fransch priester, tusschen twee gendarmen, op een open wagen naar Porrentruy gebracht. De gevangene was de eerw. heer pastoor van Croix (Frankrijk), welk men naar het kabinet van den prefect Froté geleidde, vooreerst hem in de gevangenis van het distrikt op te sluiten.

Welke was zijne misdaad? Dinsdag namiddag was hij, voor persoonlijke zaken, naar Bure (Zwitserland) gekomen. Een katholieke, wetende dat hij in het dorp was, kwam hem verzoeken eenen zieke te bedienen, hetgeen de liefdadige priester bereidwillig toestond.

Eenige oogenblikken nadien was de eerw. geestelijke op weg naar huis, toen hij eensklaps drij gendarmen ontmoette, met pistolen gewapend, die hem kwamen aanhouden. Zij deden hem uit zijn rijtuig stappen en gaven geen acht op zijn naam, noch op zijne hoedanigheid van fransch burger. De eerw. geestelijke moest geheel den nacht in de hoofdwacht doorbrengen, ten prooi aan den spot zijner bewakers, die hem des anderen daags al vroeg naar Porrentruy brachten.

Als een misdadiger deed men den eerw. pastoor van Croix de stad doorkruisen en bracht hem eindelijk voor M. Froté, die hem dadelijk deed in vrijheid stellen. De aldus mishandelde geestelijke heeft eene klacht ingediend bij den franschen afgezant.

BINNENLAND.

Eene schoone bijzonderheid over de zaak Jaumart: zij bestuurt de financiën heeft hem gedagvaard om de erfenisrechten te betalen, welke hij schuldig is, omdat hij van baron Pasquet d'Acosse geërfd heeft. Die rechten bedragen 35,000 fr.

— Men schrijft uit Brussel:

Een zeker getal mijnwerkers van de kom van Charleroi, hun verlangen uitgedrukt hebbende door den Koning ontvangen te worden, heeft Zijne Majesteit hun laten antwoorden, dat hij er vijf hunner zou hooren.

Dit verhoor is toegestaan. De werklieden hebben hunne grieven, waarvan de plaatselijke pers sedert verscheidene dagen geschreven had, op hunne wijze uitgelegd.

De Koning heeft hun met toegenegenheid gesproken en doen opmerken, dat de geschillen, waarvan er kwestie is, het gouvernement niet aangaan, en dat alle tusschenkomst van zijnen wege tegen het beginsel zelf der vrijheid zoude zijn. De Koning heeft er bijgevoegd, dat een onpartijdig onderzoek van den toestand tusschen de twee partijen het beste middel was om overeen te komen. De werklieden zijn daarop rustig heengegaan, gelijk zij gekomen waren.

— Men schrijft uit Charleroi, 25 december:

De werkstaking neemt eene opmerkenwaardige verhouding aan en dreigt zich weldra over den ganschen koolbassin uit te breiden. Het wordt dus dringende een einde te stellen aan het geschil dat tusschen de werklieden en de bestuurders is opgezezen. Gisteren ontbrak het volgende getal mijnwerkers: Mambourg, putten 1, 2 en 12, te zamen 1500 man; in de mijn Réunion, te Gilly, putten St-Agnes en Moulins, 400 man; Bonne-Espérance, put St-Auguste, 240; St-Zoë, 250; l'Épine, 400; te Poirier, putten St. André en St-Charles, 200; Sacré-Madame, putten la Blanchisserie, 300; Fonds des Piges; Mécanique, 250; te Marcille en Couillet, put n. 6, 20; Pays de Liège, put Nieuville, 550; Resolu, 100; te La Rocheille werkte niemand; de put Naye à Bois te Amercéeur lag stil; te Monceau Fontaine en Martinet ontbraken 200 man; te Ardinois-St-Bernard werkte men niet. Dit was de toestand van gisteren; heden heeft de werkstaking zich nog uitgebreid over de koolmijnen Pays-Pas Chatelet, Viviers te Gilly; Baymont en Bois-Noël.

De vier putten van Marcille en Couillet liggen stil, even als de vier putten der Houillères-Unies. Men schat het getal nieuwe werkstakers, dat zich heden morgen bij die van gisteren gevoegd heeft, op ongeveer 4000 werklieden. De bestuurders der verschillende mijnen zijn vergaderd, ten einde tot eene overeenkomst met de werklieden te komen.

— Men schrijft uit Charleroi, 27 december:

Er heeft eene samenkomst plaats gehad tusschen de leden van den gemeente-raad dezer stad, de senatoren en de volksvertegenwoordigers van het arrondissement, met de werkstakers die door den Koning in gehoor ontvangen zijn.

Deze laatste verklaarden stellig dat de werklieden geene verhooging van dagloon eischen en zij vroegen om het werk onmiddellijk te mogen

hernemen, aan de voorwaarden die in den bassin van Charleroi in voege zijn. Deze vraag werd ingewilligd en de werklieden hebben aanstonds hunne bezigheden hernomen. De werkstaking is dus geëindigd.

— Men is thans bezig met op het voetstuk van het ruiters-standbeeld van Godfried van Bouillon een opschrift in het Fransch en in het Vlaamsch, te plaatsen.

Ziehier den tekst van het opschrift, dat men op het voetstuk van het ruiters-standbeeld van Godfried van Bouillon heeft geplaatst: « Godfried van Bouillon, eerste koning van Jerusalem, geboren te Baisy (Brabant), gestorven te Palestina, op 17 juli 1100. Gedekreerd op 2 november 1845, ingehuldigd den 24 augusti 1848, onder de regering van Leopold I. »

— Men schrijft uit Auvelais, dat donderdag avond, rond 8 uur, een mijnwerker, die langs de spoorbaan huiswaarts keerde, op de brug der Samber, nabij Jemeppe, door eenen trein doodgreden is.

— Men schrijft uit Antwerpen:

Voor het vredegericht onzer stad verscheen over eenigen tijd een man, wiens kleeding, arm en versleten, scheen aan te duiden, dat hij het niet al te bond maakte. De man was voor den rechter geroepen om hem te verplichten tot het opbrengen eener zekere maandelijksche som voor zijn ouden armen vader, sedert verscheidene jaren reeds ziek en zonder toereikende bestaansmiddelen.

De rechter ondervroeg den zoon, die zijne ellendige lompje toonende zegde, dat hij goet van harte was, maar dat hij niets kon geven, zelf arm en ongelukkig zijnde. Een kei toch kan men het vel niet afdoen!

Uit het onderzoek bleek echter dat de zoon gezegde arme zoon ongeveer voor eene som van 85,000 fr. (zegge vijf-en-tachtig duizend frank) onroerende eigendommen bezat en hij werd dan ook veroordeeld tot het opbrengen van eene maandelijksche som van 45 fr.

— Troekomende jaar zullen er twee bedevaarten naar Lourdes (Frankrijk) plaats hebben. De eerste in de maand april en de tweede in de maand september.

Men neme inlichtingen te Bergen, bij den heer Henry, boekhandelaar. Eene circulaire, die al de voorwaarden der bedevaart zal aanwijzen, zal in de maand januari verschijnen.

— Eene statistiek van België zegt dat er in 1875, 170,708 geboorten en 112,875 sterfgevallen hebben plaats gehad. Het getal der huwelijken was 40,598.

— Op 51 december 1875 beliep de bevolking van België tot 5,255,821 inwoners, dit is, in betrek met de uitgestrektheid van den grond, 178 inwoners per vierkanten kilometer. Op 1° januari 1851 was de bevolking maar van 4,076,505 inwoners; er is dus op 42 jaren eene vermeerdering van 1,177,508 zielen, niettegenstaande den afstand van een deel der provincie Limburg en Luxemburg.

— De uil. — Hoe menige landbouwer heeft niet reeds vermaakt geschept in het vervolgen en dooden van dezen zoo nuttigen vogel? En hoe dikwerf heeft men hem niet bitter hooren klagen omdat zijne veldvruchten door de kwaadieren verwoest werden! Mocht men dan van hem niet met gepronde redenen zeggen, dat hij naar verdienste geloofd, of beter, gestraft werd. Want even als de muizenval des daags, vervolgt de uil in den nacht alle soorten van kwaadieren in de velden en zelfs in de schuren, stallen en woningen, waar hij maar ingang vinden kan. Geene worden er gespaard, want zijn roofzucht kent geene palen.

Daarbij is het bewezen, dat hij dit dier de spijsvertering zoo ras plaats heeft, dat het bij vorm van bollen uitwerpt, alles wat niet in drek is kunnen vergaan. Een Duitsche natuurkundige heeft zich eenmaal de moeite getroost honderd dergelijke bollen te ontleden, en hij bevond er in de overblijfselen van nagenoeg 560 kwaadieren.

Zulke cijfers bewijzen genoegzaam hoe nuttig de uil voor den landbouw is en hoezeer hij dient beschermd te worden.

— Een blad deelt de volgende statistiek van den Engelschen akkerbouw mede.

In 1874 werden er in Engeland, 1,469,553 hectaren met tarwe bezaaid. 925,718 hectaren met gerst, 1,050,490 hectaren met haver, 210,566 hectaren met aardappelen en 26,555 hectaren met hoppel. Koorn en hoppel bezetteden eene meerdere ruimte dan in 1872 en 1875, terwijl haver en gerst afnamen.

Volgens amtelijke opgaven telt men in Groot-Brittanje 6,125,505 koppen van het hoornveeras; 50,545,949 schapen en 2,452,834 zwijnen. De getallen zijn grooter dan in 1872 en 1875 voor het hoornveer en voor de schapen. Deze cijfers zijn toepasselijk aan Engeland, Ierland en Schotland te samen.

Ziehier eenige getallen, welke aantoonen hoeveel belang de Engelschen stellen in het gebruik der vruchtbaar makende stoffen: Volgens eene uitgave te Weenen verschenen bij de wereldtentoonstelling, zijn er ten jare 1871 in Engeland ingevoerd 94,564,048 k. beenen, 181,668,928 k. guano, 75,787,216 k. potasch nitraat uit Chili, 81,546,192 k. andere vruchtbaar makende stoffen, in het geheel 481,510,585, kil. vette, ter waarde van honderd miljoen frans.

BUITENLAND.

Frankrijk.

Men leest in een blad van Gaillac: De gewoonte die zekere personen hebben, wanneer zij met kinderen spelen, van ze bij 'thoofd te nemen en op te heffen, kan de noodlottigste gevolgen hebben want eene eenigzins ruwe beweging is voldoende om de balsaders te breken en eene onmiddelijke dood te veroorzaken. De heer D..., horlogiemaker, had een jongentje van zes jaar, waarmede hij in zijne vrije uren speelde, en als de knaap soms verschrikt was over die gymnastiek, dan schaterlachte de gelukkige vader er om. Onlangs ging de man weer aan 't spelen met zijn kind, en, het met de handen boven de ooren nemende, hief hij het kind op, niettegenstaande zijn geschreeuw. Eensklaps hield de kleine op met schreeuwen, maar rolde vervaarlijke oogen en trok vreeslijk den mond. Aanstonds zette den horlogiemaker het kind ten gronde en liet hem los; maar het lichaam van den knaap valt ineem en valt zwaar ten gronde: hij was dood!

Een verschrikkelijk ongeluk, heeft woensdag laatst de gansche stad Angers in opschudding gebracht. Om drie en half uur naamen, op het oogenblik dat de sneeuw overvloedig viel, is het dak der openbare markt met de steenen muren die het hielden, ingestort. Al de personen die er zich bevonden, werden onder het puin begraven. Gelukkig waren er geene koopers ter markt, en de verkoopers en verkoopers hadden bijna allen den tijd om onder hunne tafels te schuilen; nogtans zijn er niettegenstaande dit nog veel slachtoffers. Eene vischvrouw, oud 77 jaar, werd gedood en acht personen bekwamen min of meer erge wonden. Dank aan den spoed, waarmede men het puin wegruidde, heeft men geene andere ongelukken te vernemen, want de verkoopers, die onder hunne stallen gekropen waren, zonden het niet lang meer hebben kunnen uithouden zonder verstikt te zijn. Het ingestorte was een groot en lang gebouw, in ijzer en hout gemaakt, en met ruiten belegd. Het stond alleen te midden der markt, op goede fonderingen, en men kan maar niet vermoeden aan welke oorzaak die schielijke val te wijten is. Er is een onderzoek aangevangen.

AANRANDING.

Een oude landman der omstreken van Montpellier, die zich zaterdag morgen naar de markt van Millau begaf, was zoo onvoorzichtig, in den spoortrein eene som van 1800 fr. te laten zien, welke hij bij zich had. Twee reizende kramers bleven bij hem en te Lodève aangekomen, stelden zij hem voor met hen den weg te voet te vervolgen.

Op eenige kilometers afstand der stad bevonden zij zich in het gebirge, toen de kramers eensklaps den landman besprongen, hem zijn geld ontnamen en daarna hem poogden te verwruren. De booswichten lieten hun slachtoffer voor dood liggen en gingen terug naar de stad om langs den spoorweg te vertrekken. De landman hernam echter zijne krachten, slaagde er in de koord, welke hem rond den hals gebonden was, los te maken en ging bij de overheid zijne klacht indienen. Nog denzelfden dag werden de booswichten in de statie van Paulhan aangehouden en naar Lodève gebracht.

Amerika.

OORLOGSWAPENS.

Wij lezen in den *Messenger Franco-Américain*: De bijzonderste wapenfabrieken der Vereenigde Staten zijn op dit oogenblik bezig met de uitvoering der belangrijke bestellingen, welke zij van verscheidene Europeesche gouvernementen ontvangen hebben. Turkye heeft aan de Providence Tool Company zes honderd duizend geweren van het stelsel Peabody-Martini, gevraagd, welke hem toegezonden worden in leveringen van vijftien tot twintig duizend per maand. De stoomboot *Gange*, die onlangs naar Constantinopel vertrokken is, had twaalf duizend geweren en een miljoen kardoezen aan boord.

Men maakt ook een groot getal Remington-geweren, die, ofschoon in den schijn voor Engeland bestemd, waarschijnlijk door Carlistische agenten besteld zijn. Eenigen tijd geleden werden zes duizend van die geweren verzonden. Het gouvernement van Rusland heeft onlangs honderd duizend revolvers, stelsel Smith en Wesson, laten maken. Men zegt dat Pruisen in de Vereenigde Staten een gedeelte van het gereedschap en de machienen heeft laten vervaardigen, die thans dienen tot de fabricatie van zijn nieuw naaldgeweer, uitgevonden door Mauser.

Politiek overzicht.

De allocutie van den Paus welke den 21 dec. in het konsistorie gelezen is, betrekkelijk de patriarchale aangelegenheden in Antiochie, zal kortelings aan de kardinaals uitgedaald worden. Z. H. heeft daarin met vernieuwde kracht over de godsdienstkwesie in het Oosten gesproken. Hij betreurde de vervolgingen, waaraan de katholieke Armenianen (Hussanisten) blootstaan.

Uit goede bron wordt gemeld, dat maarschalk Mac-Mahon volstrekt eene spoedige oplossing der konstitutionneele wetten verlangt. Hij zou het wetsontwerp, betrekkelijk eene tweede Kamer, onmiddellijk na de Nieuwjaars-vakantie willen aan het dagorde zien, terwijl het ministerie gelijktijdig met de commissie van Dertig, het besluit der Nationale Vergadering zou willen kennen, over het verslag van M. Lefevre-Pontalis. Echter zal het gouvernement zich verzetten tegen elke beraadslaging die het geheel der konstitutionneele wetten voorstellen, integendeel zal het aandringen, opdat elk voorstel afzonderlijk en opvolgens onderzocht en besproken worde.

In afwachting dat het weër goed wordt, bestudeert maarschalk Serrano zijne geheime politieke en militaire aanvalplannen tegen de Carlisten. De diktator vergenoegt zich niet oorlog te voeren met de wapens; maar hij gebruikt geld, titels, graden of erekransen om zijn doel te bereiken, en een tweede verraad Maroto of eene tweede overeenkomst Vergara te doen gelukken. Reeds heeft hij met 's lands penningen gedacht de buitenlandsche drukpers te kunnen omkopen en haar hetzelfde stilzwijgen op te leggen als aan die van Madrid. Indien echter zijne groote plannen niet beter gelukken dan de kleine middeljes, belooft de nitslag weinig, zeer weinig aan de verwachting te beantwoorden.

Een telegram uit Berlijn zegt, dat de officieele erkenning van het spaansch gouvernement door Rusland, onmiddellijk zal plaats hebben zoodra Spanje toestemt deel te nemen aan de tweede conferentie, betrekkelijk de regeling van de internationale wet in oorlogstijden. Die depeche verdient echter even weinig geloof als al de berichten, welke uit Berlijn verzonden worden nopens de erkenning van Spanje door Rusland, omdat de reeds vroeger door ons meegedeelde omstandigheden niet in het minst, ten voordele van het gouvernement Serrano gewijzigd zijn en nog meer, omdat de *Nord*, het gekend russisch orgaan, verzekert dat er nog niets beslist is omtrent eene tweede conferentie te Sint-Petersburg, dewijl de uitgenoodigde gouvernementen nog niet op de russische nota geantwoord hebben.

Het pruisisch gouvernement heeft aan de provinciale vertegenwoordiging van de hertogdommen Holstein en Sleeswijk eene schadeloosstelling van 700,000 thaler aangeboden, onder voorwaarde dat afstand zou worden gedaan van alle vorderingen, voortspruitende uit de oorlogen van 1848-58. Dat aanbod heeft bij de bevolking van die provincien een ongunstigen indruk gemaakt. Te Kiel is eene meeting gehouden, om den Rijksdag uit te noodigen het voorstel van het berlijnsch gouvernement van de hand te wijzen, daar de vorderingen van de hertogdommen, buiten de rente, 1 miljoen thaler bedragen.

Sedert verleden zaterdag is de receptie van al de afgeverdigden der vreemde mogendheden bij den H. Stoel begonnen. M. de Courcelle, afgezant van Frankrijk, was de eerste die bij Z. H. toegelaten werd om hem zijne gelukwensen voor het aanstaande Nieuwjaar over te brengen. De Paus geniet niettegenstaande het gure weder, eene voortreffelijke gezondheid en zijne opgeruimdheid werd aangenaam verhoord door de mededeeling dat de dochter van baron Werther, afgezant van Pruisen bij den Sultan te Constantinopel, het katholieke geloof omhelsd heeft. Het was Mgr Franchi, voorzitter der Kongregatie van Propaganda, die er het eerste bericht van ontving door den mond van Mgr Azarian, en die gelast was de heugelijke tijding aan Z. H. over te brengen.

Over welk leger beschikt maarschalk Serrano, en op welke wijs is die krijgsmacht verdeeld? Reeds dikwijls is die vraag opgeworpen en telkens was het antwoord zeer verschillend. Vandaag wil de *Temps* van Parijs door een zijner korrespondenten bij het republikeinsch leger, nauwkeurig weten, waaruit dit leger bestaat en hoe hetzelfde verdeeld is. Het totaal der manschappen bedraagt 77,000 man met 2500 peerden en 19 batterijen artillerie. Wanneer bij dit effectief de verschillende garnizoenen in Navarra, de Baskische provincien en Bajados gevoegd wordt, belooft het geheel van het republikeinsch leger op ongeveer 85,000 man, of het grootste getal strijdbare mannen dat tot nu toe onder een der gouvernementen van de nieuwe spaansche republiek is kunnen vereenigd worden.

Zou het niet onvergeefbaar mogen genoemd worden, indien maarschalk Serrano met zulk aanzienlijk leger nog langer aarzeld de Carlisten een schijven van bestaan te gunnen, vooral sedert de overwinningen van Urnieta en Cardona slechts als onbeduidende schermutselingen mogen aanzien worden, die wel is waar niet geheel ten gunste der republikeinen eindigen, maar toch meer na dan voordel voor de Carlisten medbrachten. Overwinningen echter als die welke de bevelhebber van Puycerda behaald heeft, kunnen slechts door republikeinsche wapens behaald worden. Men oordeele.